

DİZGİCİ/BASKI ÖNCESİ İŞLEMCİSİ

TANIM

Basılarak çoğaltılmak üzere matbaaya gelen bir orijinali (kitap, dergi, katalog, afiş, broşür, takvim vb.) sıcak dizgi veya foto dizgi (masa üstü yayıncılık) ile düzenleyen kişidir.

A- GÖREVLER

İş süreçlerinde, iş sağlığı ve güvenliği kurallarına, çevre koruma düzenlemelerine, mesleğin verimlilik ve kalite gerekliliklerine uygun olarak;

- İş organizasyonu yapar,
- Müşteri veya teknik elemanlarla görüşerek form taslaklarının boyutunu belirler,
- Sıcak dizgi makinesinde veya bilgisayarda, yazı karakterlerini isteğe göre belirleyerek formdaki bilgileri girer, satır ve sütun genişliğini oluşturur,
- Örneğe göre bilgilerin ve resim konulacak alanların sayfa düzenlemesini oluşturur,
- Kapak çalışmalarında yer alan resimlerin renk düzenlemeleri üzerinde çalışır ve renkli sayfa çıktısı olarak müşteriyle görüşür,
- Sıcak dizgi makinesinden çıkan yazıları çeşitli teknelere koyarak mürettepe gönderir,
- Bilgisayarda yapılan çalışmaları asetata çeker ve resim konulacak alanların siyah-beyaz fotoğraflarını çeker,
- Işıklı montaj masalarında montajcı ile işbirliği yapar, yazı dizgilerini resimle beraber komple sayfa üzerinde düzenler (bundan negatif film yapılır),
- Müşteri tarafından yapılan düzeltmeye göre gerekli düzeltme işlemini yapar,
- Sayfa dizgisi yapmış ise araya giren değişimlerin veya sayfanın numaralandırılmasını (sıraya koyma işlemini) yapar,
- Filmin renk ayırımları ve düzgün olmayan yerlerin düzeltilmesi için çalışmayı fotomekanik bölümüne gönderir (Negatif çekilen filmlerden pozitif elde edilir),
- Formun son şekli hakkında müşterinin görüş sahibi olabilmesi için resim ve yazı krokilerinin renksiz olarak yer aldığı bir çalışma yapar (Ozalit çalışması),
- Ozalit baskı çalışmasını müşterilere gönderir ve müşteriler tarafından yapılan düzeltme üzerindeki son rötuşlarını dizgiye ve şekle yansıtır,
- Matbaacılıkta dizgiye ait sembolleri tanır ve uygular,
- Sıcak dizgi makinelerinin mekanik ve elektronik özelliklerini iyi tanır, onları dış etkenlere karşı korur,
- Çalışmaları alüminyum plakasının yapımı için kalıpcıya gönderir,
- Mesleki gelişim faaliyetlerinde bulunur.

DİZGİCİ/BASKI ÖNCESİ İŞLEMCİSİ

A- GÖREVLER

KULLANILAN ARAÇ GEREÇ VE EKİPMAN

- Bilgisayar,
- Masaüstü yayıncılık paket programları,
- Scaner aleti,
- Işıklı montaj masası,
- Büro malzemeleri,
- Linotype (Satır halinde dizgi yapan sıcak dizgi makinesi),
- Monotype (Tek harf halinde dizgi yapan sıcak dizgi makinesi),
- Harf karakterleri,
- Espaslar,
- Yedek espaslar,
- Kumpas,
- Espas temizleme teknesi,
- Ahşap veya metal yazı tekneleri.

DİZGİCİ/BASKI ÖNCESİ İŞLEMCİSİ

B- MESLEĞİN GEREKTİRDİĞİ GENEL ÖZELLİKLER

Dizgici olmak isteyenlerin;

- Şekil ilişkilerini algılayabilen,
 - Ayrıntı ve değişikliklere dikkat edebilen,
 - Göz ve ellerini eşgüdümle kullanabilen,
 - Kronik bronşit, akciğer hastalıkları, doğuştan veya sonradan kazanılan kalp hastalıklarından birisine sahip olmayan,
 - Başkaları ile işbirliği içinde çalışabilen,
 - Yazım kurallarını iyi bilen veya uygulayan,
- kişiler olmaları gerekir.

C- ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

Sıcak dizgicilerin çalışma ortamı çok sağlıklı olmayıp, çok gürültülüdür. Foto dizgide çalışanlar ise, matbaaların büro bölümlerinde çalışırlar. Ortam temiz ve iyi aydınlatılmıştır.

Yazılı metinlerdeki verilerle ilgilidirler. Gerekğinde tipo ve ofset baskıcılarla, serigraflarla iletişim halindedirler.

DİZGİCİ/BASKI ÖNCESİ İŞLEMCİSİ

D- MESLEK EĞİTİMİ

MESLEK EĞİTİMİNİN VERİLDİĞİ YERLER

Mesleğin eğitimi yeterli sayıda müracaat olması durumunda mesleki eğitim merkezlerinin “Matbaa Teknolojisi” alanı “Baskı Öncesi” dalında, kalfalık ve ustalık eğitimleri verilmektedir.

Ayrıca mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumların aynı alan ve meslek dalında da bu mesleğin eğitimi verilmektedir.

MESLEK EĞİTİMİNE GİRİŞ KOŞULLARI

Çıraklık eğitimine başlayabilmek için;

- En az ortaokul mezunu olup zorunlu eğitim çağında olanlar eğitim seviyelerine uygun olarak düzenlenecek mesleki eğitim programlarına göre çıraklık eğitimine alınabilir.
- Kayıt yaptıracak öğrencilerin sağlık durumlarının ilgili mesleğin öğrenimine elverişli olması gerekir. Bu durum, programın özelliğine göre gerektiğinde, sağlık/sağlık kurulu raporuyla belgelendirilir.
- 14 yaşını doldurmuş olmak,
- Eğitim görmek istediği meslekte bir işyeri bulmak ve işvereni ile çıraklık sözleşmesi imzalamak gerekmektedir.

EĞİTİMİN SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Mesleğinin eğitim süresi ilköğretimden sonra 4 yıldır. Eğitimin 3 yılı kalfalık, 1 yılı ustalık eğitimidir.

Mesleğin seçimi 9. sınıfta yapılır. Ortak genel kültür dersleri ve meslek dersleri her sınıf seviyesinde verilmektedir.

Eğitim haftada 1 gün mesleki eğitim merkezlerinde, 4 gün çıraklık sözleşmesi yapılan işyerlerinde verilmektedir.

Çıraklık ve mesleki eğitim kapsamında ders programı genel bilgi dersleri ile meslek bilgisi derslerinden oluşmaktadır.

Teorik olarak verilen bilgilerin yanında, işyerinde de usta öğreticinin gözetimi altında pratik çalışması yapılmaktadır.

EĞİTİM SONUNDA ALINAN BELGE-DİPLOMA

Meslek eğitiminin 11. sınıfını başarı ile tamamlayanlara kalfalık belgesi, 12. sınıfı başarı ile tamamlayanlara ise ustalık belgesi verilir. Fark derslerini tamamladıkları takdirde meslek lisesi diploması ve mesleğiyle ilgili işyeri açma belgesi alırlar.

DİZGİCİ/BASKI ÖNCESİ İŞLEMCİSİ

E- ÇALIŞMA ALANLARI VE İŞ BULMA OLANAKLARI

Dizgiciler, matbaalarda, basım ve yayınevlerinde çalışırlar. Ayrıca kendi işyerlerini açabilirler. Bu meslek artık bilgisayarda masaüstü yayıncılık programları ile yapılmaktadır. Günümüzde matbaa grafikerliği ile dizgicilik iç içe girmiş durumdadır. Masa üstü yayıncılık paket programlarını ve gelişmiş diğer mesleki paket programlarını kullanabilen elemanlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu yönde kendini geliştiren elemanların iş bulma olanakları her zaman vardır.

F- EĞİTİM SÜRESİNCE VE EĞİTİM SONRASI KAZANÇ

EĞİTİM SÜRESİNCE

- 3308 sayılı “Mesleki Eğitim Kanunu” gereğince, işletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilere asgari ücretin net tutarının; yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 30’undan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 15’inden, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde 30’undan, kalfalık yeterliğini kazanan mesleki eğitim merkezi 12’nci sınıf öğrencilerine asgari ücretin yüzde 50’sinden aşağı olmamak üzere ücret ödenir.
- Eğitim gören öğrencilerin iş kazası ve meslek hastalıkları ile ilgili sigorta primleri devletçe karşılanır.
- Öğrenciler, mesleki eğitim yaptıkları işletmelerin sosyal imkânlarından faydalanır.

EĞİTİM SONRASI

Kamu sektöründe istihdam edilenler tabi olunan mevzuata göre maaş alırlar.

Özel sektörde çalışanların asgari ücretten başlayan kazanç durumu, çalışılan işyerinin büyüklüğü, kişinin tecrübesi, bilgisi, yeteneği, çalışma kapasitesi ve sektörün ücret düzeyine göre değişebilmektedir.

G-MESLEKTE İLERLEME

MESLEKİ EĞİTİMDE İLERLEME

Mesleki Eğitim Merkezinden diploma alarak mezun olanlar alanın/bölümün devamı niteliğinde olan ve YKS Kılavuzunda belirtilen yükseköğretim (ön lisans/lisans) programlarını tercih ettikleri takdirde ek puan verilmektedir.

Ayrıca mezunlar, yükseköğretime giriş sınavlarında başarılı oldukları takdirde, YKS Kılavuzunda belirtilen programlara yerleştirilebilirler.

Çeşitli eğitim ve kurslara katılarak mesleki bilgi ve beceriler artırılabilir.

İŞ HAYATINDA İLERLEME

Meslekte usta ve usta öğretici unvanlarına yükselmek mümkündür. Ustalık belgesine sahip olanlar veya bunları işyerlerinde çalıştıranlar bağımsız işyeri açabilirler. Ayrıca, işyerinde çırak çalıştırması için de "Usta Öğretici" belgesine sahip çalışanın olması zorunludur

BENZER MESLEKLER

- Ofset Baskıcı,
- Tipo Baskıcı,
- Serigraf,
- Grafiker (matbaa grafikeri),
- Reprodüksiyon ve Klişeci.

DİZGİCİ/BASKI ÖNCESİ İŞLEMCİSİ

H- EK BİLGİLER

I- KAYNAKÇA

- Meslek elemanları,
- 3308 Sayılı Kanun,
- MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği
- Matbaa Meslek Lisesi öğretmenleri,
- Çıraklık Eğitim Programı,
- Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması-ISCO 08,
- MEDAK (Meslek Danışma Komisyonu) üyesi kuruluşlar.

İ -AYRINTILI BİLGİ İÇİN

- İlgili eğitim kurumları,
- <https://kariyerkapisi.cbiko.gov.tr/>,
- Türkiye İş Kurumu web sayfası www.iskur.gov.tr,
- Mesleğim Hayatım web sitesi <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/>,
- T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, <http://www.osym.gov.tr/>,
- Bünyesinde “Meslek Bilgi Merkezi” Bulunan Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri/Hizmet Merkezleri.

Bu dosya, meslek seçme aşamasında olan gençleri bilgilendirme amaçlı olup, meslek mensupları, işyerleri, mesleğin eğitim yerleri ve meslek odalarından bilgi alınarak oluşturulmuştur.